

Пістоляк Роман

студент

Західноукраїнський національний університет

Микиташ Микола

аспірант

Західноукраїнський національний університет

ФУНКЦІОНАЛЬНІ НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИДІЛЕННЯ

Динаміка розвитку сучасних технологій стимулює бізнес до посилення стратегічних орієнтирів діяльності. Оскільки інформаційним забезпеченням менеджменту підприємства займається система бухгалтерського обліку, остання повинна функціонально адаптуватись до стратегічного спрямування системи управлінської діяльності.

Функціональним інструментом облікової системи підприємства, який здатний вирішити поставлені менеджментом управлінські завдання, доцільно визнати стратегічний облік. Хоча це поняття і не знайшло однозначного визнання серед науковців, практики уже декілька десятиліть використовують його методологічні та організаційні можливості.

Щодо трактування стратегічного обліку необхідно зауважити, що єдності серед учених немає. Використовуються поняття «стратегічний облік», «стратегічний управлінський облік», «стратегічний фінансовий облік», «стратегічно орієнтований облік» тощо.

Погляди щодо виділення двох видів стратегічного обліку поділяє І. Криштопа. Вона вважає, що фінансовий і управлінський облік продовжують виконувати окреслені завдання як складові системи стратегічного управління. При цьому зміст останніх дещо розширюється та спрямовується на задоволення потреб управління в сучасних умовах господарювання, що і становить зміст стратегічного напрямку розвитку бухгалтерського обліку [5, с. 148-149].

Аналогічних поглядів дотримується Р. Бруханський, виділяючи два види стратегічного обліку – стратегічний фінансовий і стратегічний управлінський облік. Використання такого поділу для побудови системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління дозволяє одержати ряд переваг: можливість використання для розробки методологічного інструментарію стратегічного обліку елементів методології як управлінського, так і фінансового обліку; можливість розширення предмета бухгалтерського обліку; можливість формування двох основних напрямів розвитку наукових досліджень у сфері стратегічного обліку, як основи для побудови стратегічно орієнтованої системи бухгалтерського обліку, що є інструментом інформаційного супроводу системи стратегічного управління [4, с. 145].

На особливу увагу заслуговує підхід одного з основоположників стратегічного управлінського обліку К. Уорда щодо розуміння його завдань і функцій. Проаналізувавши підходи багатьох компаній, К. Уорд виокремив 10 основних факторів успішної побудови системи стратегічного управлінського обліку на підприємстві, які можна вважати набором функцій, які він має виконувати [6, с. 285-294].

Дефініцію «стратегічний облік» вважаємо доцільним застосовувати з диференціацією на два основні напрями: 1) стратегічний управлінський облік, який передбачатиме інформаційне забезпечення системи управління щодо обліку витрат і доходів, грошових потоків, управління вартістю продукту, бюджетування, трансферного ціноутворення тощо; 2) стратегічний фінансовий облік, який концентруватиметься на інформаційному забезпеченні системи управління щодо власності, резервів, інновацій, інвестицій та облікової політики в цілому.

У результаті стратегічний управлінський облік доповнюватиме стандартні параметри традиційного управлінського обліку за рахунок розширення предмету і повинен передбачати додаткове введення до структури об'єктів управлінського обліку окремих об'єктів макро- і мезосередовища бізнесоточення підприємства. До того ж стратегічний управлінський облік у якості підсистеми управлінського обліку значно розширить сферу своєї дії, особливо у частині урахування впливу зовнішніх факторів у процесі контролю, аналізу та планування.

Стратегічний же фінансовий облік, на відміну від традиційного фінансового обліку, повинен відрізнятися за рахунок розширення меж його впливу в часовому вимірі, оскільки у систему фінансового обліку впроваджуватиметься методика прогнозування майбутніх подій.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Л. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного обліку. Реалії сьогодення. 2021. № 1. С. 34-38.
2. Брехунов Д. Контролінг у системі стратегічного управлінського обліку // Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: VII Міжнарод. наук.-практ. конф. Чернігів: Чернігівська політехніка, 2021. С. 51-52.
3. Бруханський Р. Ф. Блокчейн vs розподілений реєстр // Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. С. 51-53.
4. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія. Тернопіль : ТНЕУ. 2014. 384 с.
5. Криштопа І. І. Стратегічний облік як перспективний напрям розвитку бухгалтерського обліку. Економічні науки. 2011. № 8. С. 145–152.
6. Ward K. Strategic management accounting. Routledge. 2012. 307 p.